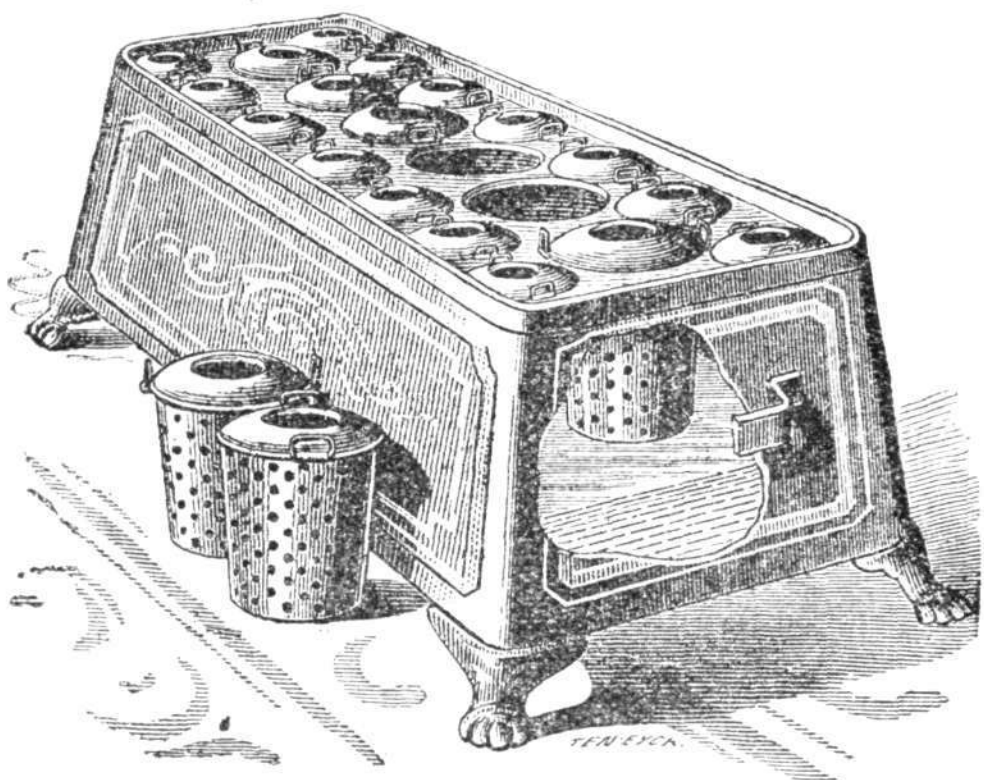

Gospodarske stvari.

Lonci (kahle) za cvetice, pri katerih ni treba zalivanja.

Da se bodo tudi v gospodarskem delu „Novic“ sledili veseli dnevi, katere praznujemo zdaj Slovenci kranjski in štajarski, prijavimo danes tudi nekaj cvetečega v podobi, namreč posebne priprave za prijatelje cvetic, ki pa nimajo priročnega vrta in kateri se hočejo izogniti nevarnosti, da bi njihove cvetice ne trpele suše. Pripravo to imenujejo tudi vrt v sobi. Štirivoglato ohišje,

katero kaže večja podoba, namenjeno za vkladanje cvetičnih piskrov, more se izdelati iz rudnine, lončenine ali tudi iz druge pripravne tvarine; ni pa treba, da bi bilo štirivoglato, temveč je lahko vsake poljubne oblike. Pokrov priprave je luknjat, in kedar se lonci v njo vtopé, podobna je nekdanj navadnim pečém. Na dnu posode stoji voda tako visoko, da so dna piskrov za 5 centimetrov viša kot vrh vode. Piskri so krog in krog luknjasti in imajo pri vrhu širji rob, na katerem visé na pokrovu. Lonci pokrijejo se še s pokrovom, kateri ima na sredi luknjo za steblo v njem rastoče cvetice.

Vsled naravne gorkote poleti in gorkote od peči pozimi izhlapije voda, hlap vseda se na piskre, ker je vsak drug dušek zaprt. Prst se skozi luknje navzame potrebne mokrote, vsa druga pa se skapa nazaj v dno posode. Pokrovi loncev zadržujejo zelo izpuhtenje mokrote iz prsti. Pokrov je lahko iz več kosov, tako da je mogoče vrh prsti odkriti in pustiti, da se bolj osuši, ako bi bila premokra.

Manjša podoba kaže enako bolj okinčano pripravo za en sam lonec. Voda v posodi, katera se zmiraj zopet izkapava, ostane čista in le redko jo je treba dopolniti. Oni, ki so to pripravo poskusili, trdijo, da se v nji cvetice čez zimo prav dobro obnesejo; prijateljem cvetic je tedaj prav lahko mogoče, prepričati se o prednosti te priprave.

Mlekarske zadeve.

Ker smo zadnji čas mnogo pisali o mlekarskih zadrukah in nam kaže se enako za prihodnje, začnemo danes priobčevati pravila za navadne mlekarske zadruge, kakoršnih si mnogo mnogo želimo med našimi živinoorejci, in to po izgledu obstoječih in s prav dobrim uspehom delujočih mlekarskih zadrug v Bohinji, katerih je lepo število osnoval velezaslužni župnik na Bohinjski Bistrici, gospod Janez Mesar. Pravila ta so:

Namen, ime in sedež te družbe.

§. 1.

Namen te družbe je: po združevanju mleka izboljševati mlečne izdelke in tako iz mleka večje dobičke dobivati.

Njeno ime: „Mlekarija“

Svoj sedež ima

Ta pravila so ob enem društvena pogodba.

Društvena zaloga.

§. 2.

Da zamore društvo poplačati ustanovne stroške za pristojne prostore, kotel, gorkomér, prte in vse drugo potrebno mlekarsko orodje, vzame primerni denarni znesek na posodo. Koj po končani prvi mlekarski dóbi, oziroma po razprodanih mlečnih izdelkih, se ima z strženim denarjem to posojilo z obresti vred vrniti in po odbitih vseh družih izdatkih ostali čisti dohodek pri sklepnem računu po primeri nanošenega mleka med družnike razdeliti. Skupna vrednost društvene zaloge se po primeri mleka, po kateri so vsacega stroški za-njo zadeli, vsacemu posebej vceni ter mu kot njemu pripadli društveni delež zapiše.

Oblastnije društva.

§. 3.

Društvo opravlja svoja opravila samostojno po svojih oblastnijah, ki ste: odbor in občni zbor.

O odboru.

§. 4.

Odbor obstoji iz predsednika in štirih odbornikov, katere izvoli za dve leti občni zbor, in sicer predsednika posebej, potem še le štiri odbornike tako, da mora imeti vsaki izvoljenec nadpolovično večino glasov pričujočih. Po pretekli enoletni dóbi smejo se prejšnji udje odbora zopet izvoliti v odbor.

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Iz logaškega okraja 9. junija. — Sè srcem radostnim pričakuje Kranjska svojege presvitlega vladarja, da mu ponoví udanost in zvestobo podedovano. Vzprejeti hoče ga v krilu svojem najlepšem; zato delajo se povsodi priprave velikanske, izlasti v prelepi Ljubljani in v vseh onih krajih, katere osrečil bode presvitli Fran Josip sè svojim pohodom. Tako tudi v okraji našem

lepšajo se ceste, zaljšajo hiše, delajo pomenljivi napisi in stavijo slavoloki — in sicer slavoloki zali, katerih bode v Logatci, Hotederšici, Godoviči in svetovnoznani Idriji gotovo nad dvajset.

A okraj naš hoče povikšati dan prihoda Nj. Velikanstva v Notranjsko s tem, da priredi v Logatci ravno istega dne 15. julija popoldne pod milim nebom na prostoru prijetnem veliko ljudsko svečanost v spomin pohoda visokega gospoda Notranjsko in ob enem v spomin 600letne zveze Kranjske s preslavno dinastijo Habsburško. Zato delajo se še posebej priprave velike; na prostoru, kjer bode se vršila veselica, postavljajo se mlaji, drogi za zastave cesarske in narodne ter grbi cesarski, kranjski in vseh občin okraja našega; tudi oder za pevce (pelo jih bode blizo 50) in godbo polka Nj. visokosti nadvojvode Leopolda št. 53 iz Gorice, postavlja se pridno. In vse to vrši in dela se tem laže, ker podpirajo Logatec vrlo Cerknica, Planina, Lož in vse druge občine okraja logaškega ter posamne osebe Notranjske družih okrajev. In to je prav, da smo složni in da gorimo vsi ljubezni do presvitlega vladarja in preslavne njegove rodbine!

Iz Železnikov 8. julija. (*Nesreče.*) Tudi naša okolica je gledé požarov v poslednjem času nesrečna. Uno soboto večer (30. rožnika) je pogorela v Sevljah bolj nasamna hiša; — včeraj opoldan pa smo bili priče prav žalnega prizora. Gorela je namreč vas Kališe (pod sv. Križem), in pokončane so bile deveterim posestnikom hiše z gospodarskimi poslopji vred. Pomoč in obramba zoper požar je bila tem težavnejša, ker vas leži precéj visoko nad ravnino, suhota in vročina je bila silna, poslopja blizo eno poleg drugega, pokrita vsa s slamo, vode pa za tako nesrečo veliko premalo. Razun enega gospodarja so bili baje vsi drugi zavarovani; toda, ako pomislimo, da ljudje niso mogli vsled nagle nesreče veliko rešiti, da so imeli do malega uže prvo klajo spravljeno, da so brez strehe oni in živina, zdaj pa imajo še poljskega dela čez glavo dovolj, se lahko ume, da so veliki reveži, usmiljenja in podpore potrebni. Naj bi jim bila na pomoč blaga srca! J. L.

Iz Jablanske občine pri Ilirski Bistrici 30. junija. — Občina Jablanica v Dolenjem Zemonu je v tukajšnji prvi seji občinskega odbora 1. junija t. l. enoglasno izvolila za častne občane: Preblagorodnega gosp. barona Andreja Winklerja, c. kr. deželnega predsednika za Kranjsko v Ljubljani, in pa blagor. gosp. viteza Antona Globočnika, c. kr. okrajnega glavarja v Postojni, v priznanje posebnega spoštovanja in velike hvaležnosti za njuno pravično in nepristransko postopanje v prid in korist našega naroda in dežele. Naj nam ju Bog ohrani še brezštevila leta na svojih imenitnih mestih v prid državi, deželi in ljudstvu, da bi krepko duševno in telesno v preimenitnem poklicu delala očetovsko za blagostanje našega revnega ljudstva, še brezbrojna leta, kakor do zdaj. — Dne 26. in 27. junija so se njima izročile častne diplome po tukajšnjem občinskem predstojniku. — Ponosna se šteje naša občina, da ima tako „visoke osebe“ v za nas častnem občanstvu. Posebno gori imenovana visoka gospoda sta prava očeta v skrbi in delu za ljudstvo. Ko človek priprost s strahom pred nju stopi, v nekaki boječnosti, ga z svojo očetovsko prijaznostjo ohrabrita in nekako potolažita in oveselita. Toraj Bog nam ju še brezbrojna leta blaga visoka gospoda ohrani.

J. II. III.

V Ljubljani 11. julija. — Kranjska dežela in ž njo vsi Slovenci praznujemo danes velik

zgodovinsk praznik. Radujemo se Slovenci lepega praznika, gledamo pa tudi z dobro zavestjo v zgodovino preteklih stoletij in zaupno v prihodnost. Akoravno težavna in mnogokrat krvava preteklost našega naroda, ostala je ves čas neomadeževana in častna. — Zvesti smo si, da ostane tudi vso prihodnost imé slovensko enako neomadeževano. Da bode tako, za to nam je porok enako vsa naša zgodovina, kakor poštenost, verna udanost in neomahljiva zvestoba našega naroda do skupne naše avstrijske domovine, do presvitlega cesarja in vse Habsburške rodovine, ne manj pa tudi skrb za našo narodno prihodnost.

Vsa praznično okinčana in radostna dežela kranjska in zvesti njen rod pozdravlja v beli Ljubljani milostljivega svojega vladarja, svojega največega dobrotnika, močnega varuha svojih narodnih pravic: **presvitlega cesarja Franc Jožefa I.**

Z dobro vestjo trdimo, pa prepričali se bodo presvitli cesar tudi pri vsakem koraku po naši slovenski deželi, da „živio“-klici, ki jim bodo doneli in odmevali pri nas, prihajajo iz neomahljivo zvestih, vedno udanih in hvaležnih src slovenskega ljudstva. Narod naš pa si bode tudi v neminljivem spominu ohranil vesele dneve, v katerih mu je bilo dano gledati mili obraz očetovskega svojega vladarja, in na veke odmevali bodo pozdravi tudi še v srcih poznejših naših rodov: **Presvitlega cesarja Franc Jožefa I. Bog nam živi!**

Iz Ljubljane. — Častne meščane imenoval je mestni zbor ljubljanski včeraj gospode: ministerskega predsednika grofa Taaffe-a, tajnega svetnika grofa Karola Hohenwartha in deželnega predsednika barona Andreja Winklerja. „Živeli!“ kličejo temu sklepu soglasno Ljubljančani in tudi vsi naši deželani.

— (Za sprejem presvitlega cesarja) pripravljena je dežela kranjska, pripravljena in v resnici čarobno okinčana je bela Ljubljana. Hiše in javni prostori, mostovi in ceste polni majev, polni lepih zastav, vencev in lepih cvetic, pa kar še največ šteje, polni zvestih slovenskih državljanov, ki veseli pričakujejo prihoda ljubljenega svojega vladarja. Krasne in velikanske so tudi priprave na mestnem travniku pod Turnom, kjer bo ljudska veselica, prostori kmetijske razstave v Latermanovem drevoredu tik koroške ceste. Enako velikanske so priprave za razsvitlavo. Tako upamo, da nihče ne bo očital deželi in Ljubljani, da bi svojega vladarja ne bila sprejela dostojno.

— (*Razstava goveje živine in kmetijskega orodja*) se prične v četrtek dne 12. julija t. l. zjutraj. Slovesno otvorjenje razstave po njegovi ekscelenci, visokorodnem ministru poljedelstva, grofu Jul. Falkenhayn-u, bode dné 12. julija med 11. in 12. uro dopoldne. Delitev premij bode 12. julija dopoldne. Vstopnina je:

- Prosta za razstavljavce za ves čas razstave (posebne vstopnice);
- veljá po 50 kr. za osebo dné 12. julija do 1. ure dopoldne;
- veljá 1 gold. za čas od 2. do 5. ure popoldne dné 12. julija, pa vstopnice dajejo se v omejenem številu samo znanim in praznično oblečenim osebam se vstopnice glasijo na ime; vstop za ta popoldan in dopuščen je samo od 2. do 3. ure popoldne, in te vrste vstopnice dobivajo se v pisarnici c. kr. kmetijske družbe v Salendrovih ulicah in v prodajalnici gosp. Petra Lassnika v gledaliških ulicah,

in to dne 10., 11. in 12. julija od 10. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne.

d) vstopnina od dné 12. julija od 5. ure popoldne naprej, nadalje dné 13. in 14. julija znaša po 20 kr. za osebo;

e) od dné 15. do 31. julija pa za ostalo razstavo poljedelskih strojev in orodja po 10 kr. za osebo.

Mlekarska zadruga izdelovala bode očitno v razstavi z različnimi pinjami surovo maslo, bo razlagala ravnanje z mlekom, preiskavanje mleka gledé nepokvarjenosti in dobrote, in pa računovodstvo mlekarskih zadrug.

V razstavi prodajala bode mlekarska zadruga vsakovrstno mleko, posebno veliko sladkega posnetega, nadalje: smetano in fino surovo maslo.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe
v Ljubljani.

— (Predstava v deželni gledališči 12. t. m. zvečer ob 8. uri) ima sledeči program: I. oddelek: 1) Cesarska overtura, orkester in moški zbor; 2) slavnostna kantata, moški zbor; 3) „Haleluja“, mešan zbor z orkestrom. — II. oddelek: 4) Pesem „Pozdrav“, poje gospodična H. pl. Lehmanova. 5) Slavnostna pesem k živim podobam. 6) 1. podoba: Rudolf Habsburški slovesno podeli svojima sinoma na zboru avgsburškem dežele Avstrijsko, Štajarsko, Koroško in Kranjsko dne 27. decembra 1282. 7) Poklonilna popotnica, svira orkester. 8) 2. podoba: Herbert pl. Auersperg pelje Kranjce zoper Turke pri Budački leta 1566. 9) „Turška popotnica“, svira orkester. 10) 3. podoba: oznanjevanje miru in povrnitev Kranjske pod avstrijsko vladarstvo na glavnem trgu v Ljubljani 1814. leta. 11) Konec cesarske overture. — Predstava traja do 9. ure; vstop po 7³/₄, ni več dovolj, in k predstavi smejo priti samo vabljeni gostje.

— (Vožnina na železnicah), znižana za čas 600letnice, velja na južni železnici ne samo od postaje Treboj, temveč od postaje Brežice hrvaške proge južne železnice. Na Rudolfovi železnici pa je podaljšana veljava znižane vožnine do vštetega dne 18. julija t. l.

— Iz razglasa deželnega odbora kranjskega od 6. dné julija t. l. gledé slavnostnih svečanosti posnamemo sledeče:

Slavnost se vrši po sledečem vzporedu:

V sredo 11. julija:

Popoldne ob 3³/₄ uri prestopi cesar kranjsko mejo pri Trebovljah ter dojde ob 5. v Ljubljano.

Sprejem na ljubljanskem kolodvoru po deželni odboru, mestnem zastopu ljubljanskem itd.

Sprevod v mesto po dunajski cesti, Kongresnem trgu do deželne hiše.

Ob 8. uri zvečer bakljada in serenada.

V četrtek 12. julija:

Zjutraj ob 8. uri velika maša v stolni cerkvi.

Ob 10. uri se na Najvišem dvoru v deželni hiši kranjski deželni zbor pokloni Nj. Veličanstvu. Potem se bodo predstavljali dvorni dostojanstveniki, duhovščina, vojaštvo, uradi itd.

Kmetijska razstava se odpre dopoldne.

Ljudska veselica na travnikih pod Turnom (Tivoli) se začne ob 3. uri.

Zvečer ob 8. uri predstava in koncert v deželni gledališči.

Razsvitljava mesta.

V petek 13. julija:

Zjutraj ob 7. uri: Pregled garnizije.

Ob 8. uri se odpre razstava pra- in kulturno-zgodovinskih predmetov, domače industrije in ženskih ročnih del v realnem poslopi.

Ob 10. uri dopoldne: Splošne avdijence.

Ob 1. uri popoldne: Najviša ogledovanja.

Ob 4. uri: Slavnostno streljanje na strelišči. Ljudska veselica pod Turnom (Tivoli).

Zvečer ob 9. uri: Umeteljni ogenj pri ljudski veselici.

V soboto 14. julija:

Ob 6. uri zjutraj: Najviše nadzorovanje vojaštva.

Ob 10. uri dopoldne: Uložitev temeljnega kamna za Rudolfinum.

Pri uložitvi temeljnega kamna pojeta čitalnični pevski zbor in moški zbor filharmoničnega društva.]

Potem Najviša ogledovanja.

Pri ljudski veselici pod Turnom (Tivoli) ob 5. uri koncert narodnih pevskih zborov.

V nedeljo 15. julija:

Ljubljana-Idrija-Postojna-Ljubljana.

Zjutraj ob 6. uri: Vožnja cesarja skozi Dolenji Logatec v Idrijo.

Prihod cesarjev v Ljubljano zvečer ob 7¹/₄ uri.

V Ljubljani ob 10. uri zvečer konec ljudske veselice.

V ponedeljek 16. julija:

Ljubljana-Kamnik-Kranj-Begunje-Bled.

Zjutraj ob 7. uri: Vožnja v Kamnik. Najviše ogledovanje.

Dopoludne ob 11. uri: Nadaljevanje pota skozi Cerklje v Kranj. Prihod ob 1¹/₄ uri: Najviše ogledovanje.

Popoldne ob 1³/₄ uri: Skozi Radovljico-Lesce v Begunje. Najviše ogledovanje.

Ob 3¹/₂ uri: Na Bled. Prihod ob 5. uri. Zvečer ob 9. uri: Veselica na jezeru.

V torek 19. julija:

Na Bledu. Zjutraj ob 5¹/₂ uri: Odpotovanje skozi Trbiž.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Zdravje grofa Chambord-a se je izdatno zboljšalo; da bi bil pa kaj poročil gledé nasledstva na francoskem prestolu, ni znano.

Dunaj sam je zdaj v senco stavljen, ker ves svet spremlja cesarja na njegovem potovanji po Štajarskem in Kranjskem.

Štajarsko. — Cesarja povsod sijajno sprejemajo, nemškutarji skušajo povsod Slovence spodriniti, da bi tudi slovensko Južno-Štajarsko kazali v obleki velikonemški, pa vse to je prazen dim, katerega razpiha najmanjša sapica.

Egipt. — Do zadnjih dni se je kolera naprej in naprej širila, pa meje egipčanske ni prekoračila. Zadnji telegrami pa trdijo, da bolezen pojmlje vsled ugodnejšega vremena in naredb zdravnikov.